

Realkompetence

– parat til GUV-start på SOSU

Realkompetence – parat til GVU-start på SOSU

Realkompetence – parat til GVV-start på SOSU

Publikationen indgår i Undervisningsministeriets håndbogserie som nr. 6 – 2008

Redaktion: Birgit Gotenborg, Susanne Bomholt Andersen, Elsebeth Pedersen og Werner Hedegaard, Undervisningsministeriet

Serieredaktion og produktion: Werner Hedegaard, Undervisningsministeriet, Kommunikationsenheden

Grafisk tilrettelæggelse og omslag: Malchow A/S, Ringsted

Tegninger på forside og indholdssider: Thomas Thorhauge, Tegnestuen Over Floden

1. udgave, 1. oplag, december 2008: 1.600 stk.

ISBN 978-87-603-2732-2

ISBN (WWW) 978-87-603-2733-9

Internetadresse: pub.uvm.dk/2008/gvusosu

Udgivet af Undervisningsministeriet, Afdelingen for erhvervsfaglige uddannelser

Bestilles (ISBN 978-87-603-2732-2) hos:

NBC Ekspedition

Telefon 56 36 40 40, fax 56 36 40 39 eller e-post: ekspedition@nbcas.dk

Telefontid: Mandag-torsdag 9.30-16.00, fredag 9.30-15.00

eller hos boghandlere

Tryk: Scanprint A/S

Trykt med vegetabiliske trykfarver på svanemærkegodkendt papir

Printed in Denmark 2008

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til Kommunikationsenheden i Undervisningsministeriet, tlf. 33 92 50 57 eller e-mail: pub@uvm.dk

Forord

Grunduddannelse for Voksne – også kaldet GVU – er et uddannelses tilbud til voksne over 25 år, som har en omfattende praktisk social- og sundhedsfaglig erfaring af mindst to års varighed. Disse voksne vil ofte kunne få merit for praktikuddannelsen i social- og sundhedsuddannelsen og dermed gennemføre social- og sundhedshjælperuddannelsen som et væsentligt afkortet og rent skolebaseret tilbud tilrettelagt fleksibelt, gerne over flere år.

Denne publikation om GVU på social- og sundhedsområdet henvender sig til både regioner og kommuner, der har ansættelsesansvaret for medarbejdere i plejesektoren, og social- og sundhedsskoler, der udbyder social- og sundhedsuddannelsen.

Undervisningsministeriet vil med publikationen inspirere skoler og kommuner til at tage initiativ til at iværksætte GVU-forløb for de erfarne medarbejdere i for eksempel den kommunale hjemmepleje eller på kommunale plejehjem, som ikke har gennemført en social- og sundhedshjælperuddannelse. De voksne medarbejdere kan gennem et GVU-forløb opnå bevis som social- og sundhedshjælper på mere fleksible vilkår end den normalt tilrettelagte uddannelse til social- og sundhedshjælper.

Publikationen giver et overblik over regler og muligheder for tilrettelæggelse af GVU-forløb.

Susanne Bomholt Andersen og Elsebeth Pedersen
Afdelingen for erhvervsfaglige uddannelser
December 2008

Indhold

3	Forord
5	1. Indledning
9	2. Fakta om GUV
9	Målgruppe for en SOSU-GUV
10	Hvad er relevant erhvervs erfaring?
10	Kompetencevurdering
12	Indholdet i en GUV-plan
13	Det faglige udvalg
15	3. Forskelle på ordinær SOSU-uddannelse og GUV for voksne fra 25 og derover
17	4. Casebeskrivelser
18	Case 1: Mette, 39 år
20	Case 2: Svetlana, 35 år
23	Case 3: John, 45 år
26	Case 4: Birte, 55 år
28	Case 5: Anne, 27 år
31	5. Erfaringer med SOSU-GUV-forløb og anbefalinger fra Danmarks Evalueringsinstitut
31	Erfaringer fra elever og SOSU-skoler, som har gennemført GUV
35	6. Vigtige referencer til GUV

Indledning

Med Ændring af lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love og om ophævelse af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser og lov om landbrugsuddannelser, lov nr. 561 af 06/06/2007 blev det muligt at gennemføre social- og sundhedsuddannelsen (social- og sundhedshjælper og -assistent) som Grunduddannelse for Voksne, herefter kaldet GVU. For erhvervsuddannelserne har muligheden eksisteret siden 2000.

Hensigten med denne publikation er at udbrede GVU på SOSU-uddannelsens område. Undervisningsministeriet har tidligere udgivet publikationen *Realkompetencevurdering i EUD – praktiske muligheder* (2006), hvori metodik og proces for kompetencevurderingen er behandlet. Informationerne i publikationen fra 2006 er ikke gentaget i herværende publikation, så den fuldstændige vejledning fås ved læsning af begge publikationer.

Vejledningen skal tjene til at give en SOSU-vinkel på GVU og dermed forhåbentlig inspirere SOSU-skoler og andre udbydere af social- og sundhedsuddannelsen til dels at informere om og tilrettelægge GVU-forløb for voksne, dels at indtænke GVU-muligheden ved realkompetencevurdering af alle SOSU-elever.

Vægten i publikationen er først og fremmest lagt på fem cases, som skal illustrere mulige GVU-planer for voksne med forskellige erfaringer.

På Undervisningsministeriets hjemmeside www.uvm.dk er der en særlig side om GVU. Her findes der en lang række informationer om ordningen, herunder spørgsmål/svar til GVU-reglerne.

Målgruppe for en SOSU-GVU

GVU er en uddannelsesmodel, hvor voksne med tilstrækkelig og relevant erhvervs erfaring inden for en given erhvervsuddannelse har mulighed for at gennemføre uddannelsen uden at indgå en uddannelsesaftale. Efter reglerne i Bekendtgørelse om grunduddannelse for voksne (GVU) nr. 1405 af 22/12/2000 og Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om grunduddannelse for voksne (GVU) nr. 325 af 30/03/2007 er GVU således et uddannelses tilbud til den voksne, der på baggrund af en omfattende relevant erhvervs erfaring kan få godskrevet praktikdelen af en erhvervsuddannelse.

For at kunne påbegynde et GVU-uddannelsesforløb, skal ansøgeren have foretaget en kompetencevurdering. Jævnfør GVU-bekendtgørelsen er adgangskravene til kompetencevurderingen, at ansøgeren har:

- To års relevant erhvervs erfaring.
- Forudsætninger svarende til folkeskolens afgangsniveau i fag, der er relevante for uddannelsen. For social- og sundhedsuddannelsen drejer det sig om dansk, engelsk og naturfag. Med hensyn til engelsk gælder dog de samme regler som for den ordinære uddannelse, at ansøgeren kan erstatte faget med et andet fag fra fagrækken. Ansøgere uden forudsætning i engelsk kan optages i et GVU-uddannelsesforløb under samme hensyn som øvrige elever i uddannelsen. Når det vurderes, om ansøgeren har grundskolens afgangsniveau, er det vigtigt at have fokus på, om der er konkrete barrierer for, at hun kan gennemføre uddannelsen, så der ikke lægges unødvendige optagelseskrav i vejen for et GVU-forløb. Fokus skal derfor være, om den voksne er i stand til at gennemføre uddannelsen, som normalt er tilrettelagt for elever, der har gennemført grundskolen. Fokus

skal således ikke være på, om den voksne har aflagt prøver på grundskoleniveau.

Hvis eleven ikke har de nødvendige forudsætninger, kan hun anbefales at tilegne sig disse inden start på GVU for eksempel ved FVU (forberedende voksenundervisning), sprogskole eller andet. GVU-elever har samme adgang til specialpædagogisk støtte som elever på de ordinære uddannelser, for eksempel i form af it-rygsæk til ordblinde.

Hvad er relevant erhvervs erfaring?

Ved relevant erhvervs erfaring forstås et ordinært arbejde inden for den branche, som GVU-forløbet sigter på. Arbejdet skal ligge inden for det arbejdsområde, der vil være typisk for praktikuddannelsen i den tilsvarende erhvervsuddannelse med hensyn til type og niveau. Det er ikke et lovkrav, at der er tale om lønnet beskæftigelse, men det er centralt, at eventuel ulønnet beskæftigelse med hensyn til indhold må bestå af arbejde af samme karakter som tilsvarende lønnet beskæftigelse. Ved ulønnet beskæftigelse/praktik må skolen således være opmærksom på, om eleven har tilegnet sig kompetencer, som normalt tilegnes gennem ordinært arbejde i sektoren.

Det er skolen, der tager stilling til, om ansøgeren har relevant erhvervs erfaring på mindst to år, og dermed om eleven kan få foretaget en kompetencevurdering. Skolen kan blandt andet inddrage udtalelser fra nuværende eller tidligere arbejdssted. Hvis kravet om to års erhvervs erfaring ikke er opfyldt, skal skolen oplyse ansøgeren om, hvor meget praktisk erfaring, der mangler, før kompetencevurderingen kan foretages.

Kompetencevurdering

I den individuelle kompetencevurdering er det uddannelsens slutmål og ansøgerens kompetence ved uddannelsens start i forhold til de pågældende slutmål, som skolerne skal fokusere på. Realkompetence er altså det, ansøgeren kan, og de færdigheder og den viden, ansøgeren har, målt i forhold til uddannelsens samlede kompetencemål både i skole- og praktikdele.

Hvis det er nødvendigt for afklaringen af ansøgerens realkompetence, skal skolerne tilbyde et kompetenceafklarende forløb. Skolerne udarbejder til det formål et forløb inden for de enkelte fagområder med fokus på de kernekompetencer inden for branchen, som kan danne grundlag for vurderingen.

I bekendtgørelsen for fællesindgangen sundhed, omsorg og pædagogik og i uddannelsesordningen for social- og sundhedsuddannelsen er beskrevet de kompetencemål, som eleven skal opnå i løbet af uddannelsen. Målene for grundfagene findes i Bekendtgørelse om grundfag og centralt udarbejdede valgfag i erhvervsuddannelserne, bekendtgørelse nr. 882 af 06/07/2007 med ændringer i bekendtgørelse nr. 882 af 06/07/2007.

Kompetencevurderingen vil i almindelighed resultere i en GUV-uddannelsesplan. Der kan dog være ansøgere, der har en meget smal erhvervs erfaring, og hvor den praktiske erfaring alene har kvalificeret ansøgeren i en lille del af praktikmålene. Hvis ansøgerens kompetencer derfor ikke kan bære et uddan-

nesesforløb efter GVU-modellen, kan skolen vejlede om muligheden for et EUD-forløb med merit i stedet. Ligeledes skal skolen vejlede eleven om, hvilken supplerings af de praktiske erfaringer, der vil kvalificere tilstrækkeligt til et GVU-forløb.

Uanset om kompetencevurderingen fører til udarbejdelse af en GVU-uddannelsesplan eller et andet uddannelsesforløb, skal skolen udstede dokumentation (erklæring) for de kvalifikationer, som skolen har anerkendt.

Adgangen til GVU finder således sted i to tempi. Først vurderes det, om ansøgeren opfylder betingelserne for, at der gennemføres en kompetencevurdering til GVU. Ved denne kompetencevurdering afgøres det derefter, om ansøgerens kompetencer kan danne grundlag for en GVU-uddannelsesplan.

Indholdet i en GVU-plan

Et SOSU-GVU-forløb kan omfatte:

- 1) Enkeltfag inden for uddannelsesbekendtgørelsen for fællesindgangen social, omsorg og pædagogik, bilag 3, social- og sundhedsuddannelsen.
- 2) Arbejdsmarkedsuddannelse (AMU), der giver merit til en social- og sundhedsuddannelse efter bestemmelserne herom.
- 3) Enkeltfag inden for almen voksenuddannelse og erhvervs-gymnasiale fag, der giver merit i en GVU efter reglerne om merit i den tilsvarende erhvervsuddannelse eller landmandsuddannelsen.
- 4) Praktisk arbejde på deltagerens arbejdsplads, der gennemføres efter aftale mellem deltageren og arbejdsgiveren, i en periode på højst en måned.
- 5) Intensiv værkstedstræning (praktisk-fagligt forløb) på uddannelsesinstitutionen, eller i en anden virksomhed efter aftale med institutionen, i en periode på højst en måned.
- 6) Afsluttende prøve.

For erfarne voksne er det ofte tilfældet, at de delvist har opnået kompetencerne. Der kan således være tale om, at de skal del-

tage i dele af fag fra uddannelsen, eller at de kan nå målene på kortere tid end den vejledende.

Det faglige udvalg

Skolerne skal ifølge GUV-bekendtgørelsens § 18 snarest muligt efter udarbejdelsen af en uddannelsesplan underrette det faglige udvalg herom. Det er en god tommelfingerregel, at fremsendelsen skal ske senest 14 dage efter fastsættelsen af uddannelsesplanen.

3

Forskelle på ordinær SOSU-uddannelse og GUV for voksne fra 25 og derover

	Ordinær social- og sundhedsuddannelse trin 1, hjælper eller trin 2, assistent	Grundlæggende voksenuddannelse
Målgruppe	Alle med en uddannelsesaftale enten formidlet af skolen eller indgået direkte med en arbejdsgiver	Erfarne voksne på 25 år og derover
Elevansættelsesforhold	Uddannelsesaftale med arbejdsgiver	Ingen uddannelsesaftale
Forsørgelse	Elevløn/voksenelevløn	VEU-godtgørelse eller andet (for eksempel aktiveringsydelse)
Uddannelsesform	Vekseluddannelse med både skole- og praktikperioder	Vekseluddannelse, hvor praktikdelen er gennemført, inden uddannelsesplanen fastsættes
Realkompetencevurdering	Skolen godskrives skoledelen af uddannelsen, og fagligt udvalg har ansvar for standardgodskrivning, definition af relevant erhvervs erfaring og afkortning af den enkelte elevs samlede uddannelsestid	Skolen realkompetencevurderer eleven og afgør uddannelsens indhold. Fagligt udvalg orienteres
Elevens uddannelsesplan	Elevens uddannelsesplan er et sammenhængende uddannelsesforløb på fuld tid	GUV-elevens uddannelsesplan kan bestå af et eller flere skoleforløb på hel eller deltid, som skal være gennemført inden for seks år
Individuelt supplerende undervisning	Eleven kan få supplerende undervisning, forlængelse mv. i henhold til uddannelsesreglerne	Eleven har adgang til specialpædagogisk støtte. Særlig supplerende undervisning, for eksempel ekstra dansk og naturfag, skal gennemføres før GUV-planen
Valgfag	Valgfag indgår i uddannelsen	Valgfag indgår ikke i en GUV-plan

	Ordinær social- og sundhedsuddannelse trin 1, hjælper eller trin 2, assistent	Grundlæggende voksenuddannelse
Dimensionering	Inden for skolens dimensionering af uddannelserne	Uden for skolens dimensionering af uddannelserne
Skolens økonomi	Erhvervsuddannelsestaksameter	GUV-taksameter inden for EVE-rammen for beskæftigede, selvstændige eller ledige med ret til seks ugers uddannelse. For øvrige ledige kan forløbene gennemføres som rekvireret undervisning ved kontrakt med AF eller kommune

Casebeskrivelser

1. Mette, 39 år

Uddannelse: handelseksamen, pakmester

Erhvervs erfaring: pakmester, rengøring, butiksassistent, seks år på plejehjem

Mål: kompetence som social- og sundhedshjælper

Afklaringsmetode: interview

2. Svetlana, 35 år

Uddannelse: etårig nurseuddannelse i Kroatien

Erhvervs erfaring: et halvt års barnepleje i Kroatien, et halvt års jobtræning på plejehjem, et år som afløser i hjemmeplejen

Mål: kompetence som social- og sundhedshjælper med henblik på senere -assistentuddannelse

Afklaringsmetode: interview, test og vurdering af praktikmål på praktiksted

3. John, 45 år

Uddannelse: kok, fem hf-fag (dansk, engelsk, samfundsfag, psykologi, fysik/kemi)

Erhvervs erfaring: meget blandet

Mål: kompetence som social- og sundhedshjælper og videre på ordinær -assistentuddannelse

Afklaringsmetode: interview, test og afklaring på skolen

4. Birte, 55 år

Uddannelse: realeksamen, finansuddannelse, statsautoriseret ejendomsmægler

Erhvervs erfaring: meget blandet

Mål: kompetence som social- og sundhedshjælper

Afklaringsmetode: interview og praktisk afprøvning

5. Anne, 27 år

Uddannelse: tre år af sygeplejerskeuddannelsen

Erhvervs erfaring: halvandet års rengøring, butiksarbejde, sommerferieafløser på plejehjem svarende til seks måneders arbejde

Mål: kompetence som social- og sundhedsassistent

Afklaringsmetoder: interview.

Case 1: Mette, 39 år

Uddannelse: handelseksamen og pakmester

Erhvervs erfaring: pakmester, rengøring, butiksassistent, seks år på plejehjem

Mål: kompetence som social- og sundhedshjælper

Afklaringsmetode: interview.

Mette, 39 år, arbejder på et plejehjem som ikke-faglært social- og sundhedshjælper. Det har hun gjort de seneste seks år. Efter folkeskolens afslutning har hun taget en handelseksamen og er derefter blevet uddannet som pakmester. Hun arbejdede fem år inden for erhvervet. Herefter har hun haft forskellige job inden for rengøring og butik, afbrudt af fire børnefødsler.

Mette arbejder på et plejehjem, hvor man fortrinsvis ønsker at beskæftige faglært personale. Social- og sundhedsskolen sender løbende informationer om GUV-mulighederne til ledere og uddannelsesansvarlige på kommunens institutioner. Det er derfor også den daglige leder, der opfordrer Mette til at tage en GUV til social- og sundhedshjælper.

Da det er langt tid siden, Mette har gået i skole, har hun en samtale med den uddannelsesansvarlige på plejehjemmet, som fortæller hende lidt om skolen, social- og sundhedshjælperuddannelsen og dens mål. Mette får mod på at påbegynde en GUV til social- og sundhedshjælper – især fordi det er en kort uddannelse, og hun er sikker på at vende tilbage til sit nuværende arbejde.

På skolen kommer Mette til interview med en uddannelses- og erhvervsvejleder. Hun medbringer dokumentation for sine tidligere uddannelser og beskrivelse af sin samlede erhvervsfæ-

ring. Vejlederen konstaterer hurtigt, at Mette opfylder adgangs-kriterierne til kompetencevurdering. Hun opfylder alderskravet, og hendes erhvervs erfaring er relevant for uddannelsen.

Kompetencevurdering

Mettes seks år i sektoren betyder, at hun har viden og indsigt svarende til store dele af uddannelsens kompetencemål. Hun har således i store træk erhvervet sig den faglighed, som man i uddannelsen får gennem praktikdelen, så hun er klart i målgruppen for et GVU-uddannelsesforløb. Faglærerne vurderer endvidere, at Mette kan nå målene for aktivitets- og praktiske fag samt social- og samfundsfag på cirka det halve af den obligatoriske tid, og det bliver fastsat, hvad hun kan i forvejen, og hvad hun skal undervises i for at nå målene fuldt ud.

Mette vil ved selvstudier med en efterfølgende test nemt kunne nå målene i sundhedsfag, men det har Mette slet ikke mod på, da hun har meget at se til på hjemmefronten.

På baggrund af sin uddannelsesdokumentation får Mette godskrevet dansk D og engelsk E fra sin uddannelse som pakmester. Hun ønsker at følge dansktimerne, da hun trænger til at få genopfrisket sine læse- og skrivefærdigheder, men skal ikke til prøve i faget. Mette er nervøs for kravene til naturfag og it. Hun har aldrig arbejdet med it, og naturfag har hun ikke beskæftiget sig med i mange år.

Mette får en samtale med en naturfagslærer, som fortæller hende om målene for naturfag, hvilket giver hende trygheden, til at hun kan gennemføre faget.

Vejlederen anbefaler hende at opkvalificere sig i grundlæggende it inden starten på GVU'en.

Mettes uddannelsesplan

Mettes uddannelsesplan består af følgende elementer:

- Sundhedsfag 1, reduceret tid

- Social- og samfundsfag 1, reduceret tid
- Pædagogik med psykologi 1
- Aktivitets- og praktiske fag, reduceret tid
- Valgfri specialefag
- Naturfag niveau E
- Dansk D (minus prøve)
- Afsluttende prøve.

14 ugers uddannelse i alt foruden den afsluttende prøve.

Tilrettelæggelse

Mette foretrækker at gennemføre sin uddannelse i et stræk. Det er nemmest for hendes arbejdsgiver, hvis hun er væk i en sammenhængende periode. Og for Mette er det vigtigt, at hun når at fordybe sig og at vænne sig til at være i uddannelse.

Mettes uddannelsesplan lægger op til et meget individuelt forløb, fordi hun kan få godskrevet flere af områdefagernes mål. Mette foretrækker imidlertid at gennemføre uddannelsen på et hold, fordi det sociale fællesskab betyder meget for hendes lyst til at sætte sig på skolebænken igen. "Så har jeg måske lidt lettere ved lektierne, og det er godt med fire børn derhjemme," som hun selv siger.

Mette tilmeldes et hold, hvor alle eleverne er voksne GVU'ere med hver deres uddannelsesplan, sådan som det også er på de helt ordinære SOSU-hold. Holdet udgør en væsentlig fælles base for alle GVU'erne. De påbegynder og afslutter uddannelsen på forskellige tidspunkter, da deres uddannelsesplaner har forskellig varighed, og de har i forløbet både fælles og individuelle læringsaktiviteter, men tilhørsforholdet til holdet giver deltagerne et socialt netværk.

Case 2: Svetlana, 35 år

Uddannelse: Etårig nurseuddannelse i Kroatien

Erhvervs erfaring: Et halvt års barnepleje i Kroatien, et halvt års jobtræning på plejehjem, et år som afløser i hjemmeplejen

Mål: kompetence som social- og sundhedshjælper med henblik på senere -assistentuddannelse

Afklaringsmetode: interview, test og vurdering af praktikmål på praktiksted.

Svetlana har i det seneste år været ansat som afløser i hjemmeplejen. Forinden har hun været i et halvt års aktiveringsforløb/ jobtræning på et plejecenter. Hun har en etårig nurseuddannelse fra sit hjemland Kroatien med efterfølgende et halvt års arbejde inden for barnepleje.

Det er en veninde, som har fortalt Svetlana om muligheden for en GVU. Hendes arbejdsgiver i hjemmeplejen støtter hende i ideen og stiller hende et fast arbejde i udsigt efter endt uddannelse. Svetlana ringer til sin lokale social- og sundhedsskole og kommer til interview med uddannelses- og erhvervsvejlederen.

Svetlana medbringer dokumentation for uddannelse og erhvervs erfaring samt bestået dansk prøve 2 i henhold til bestemmelser fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration om dansk sprog for udlændinge.

Kompetencevurdering

Skolen vurderer Svetlanas samlede erhvervs erfaring som relevant. Det indbefatter jobtræningen, fordi den har givet hende erfaring som social- og sundhedshjælper, og hun ikke blot har været føl hos andre. Hun har derfor adgang til at blive kompetencevurderet til GVU.

Svetlana bliver realkompetencevurderet for at afklare, om hendes erhvervs erfaring fra Kroatien kan være med til at modsvare praktikmål i uddannelsen. Det sker ved en samtale med praktisk afprøvning på et praktiksted, som skolen tit benytter til kompetencevurdering. Her vurderer den uddannelsesansvarlige,

om Svetlana har kompetencer svarende til praktikmålene for social- og sundhedshjælperuddannelsen. Det varer én dag.

På grundlag af blandt andet praktikstedets vurdering vurderer skolen, at Svetlana har kompetencer svarende til næsten alle praktikmål i social- og sundhedshjælperuddannelsen. Derved har hun erfaring nok til at kunne gennemføre et GVU-forløb.

Svetlanas etårige nurseuddannelse bliver vurderet i CIRIUS i forhold til danske uddannelseskra, blandt andet til social- og sundhedshjælperuddannelsen.

På grundlag af CIRIUS' vurdering kan skolen godskrive Svetlana for cirka halvdelen af faget sundhedsfag. Der er imidlertid tale om en kernekompetence i uddannelsen, hvor såvel dansk plejekultur som det danske fagsprog trænes og diskuteres. Svetlana ønsker derfor at følge alle fagets tre uger.

Svetlana har få kompetencer, som modsvarer pædagogik med psykologi. Hun skal derfor arbejde mere med faget, men ikke den fulde varighed.

Ud fra en samtale med en faglærer godskrives hun for engelsk på niveau E, som hun vurderes at opfylde.

I såvel hendes tiårige grundskole som hendes nurseuddannelse indgik der naturfagselementer. På grundlag af en test og et interview med en naturfagslærer godskriver skolen også naturfag.

Svetlana kan dokumentere færdigheder i dansk sprog svarende til folkeskolens afgangsprøve.

Svetlanas uddannelsesplan

Svetlanas uddannelsesplan består af følgende elementer:

- Sundhedsfag
- Social- og samfundsfag 1

- Pædagogik med psykologi 1 (dele af faget)
- Aktivitets- og praktiske fag
- Valgfri specialefag
- Dansk D
- Afsluttende prøve.

16 ugers skoleuddannelse i alt foruden den afsluttende prøve.

Tilrettelæggelse

Svetlana foretrækker at gennemføre uddannelsen ad to omgange, idet hun må arbejde og tjene penge undervejs i forløbet.

Svetlana gennemfører sin uddannelse tilknyttet et ordinært SOSU-hold, men sammen med fem andre GVU'ere, som også ønsker at gennemføre uddannelsen i to perioder med en afbrydelse.

De seks GVU'ere udgør en gruppe og behandles af lærerne som en gruppe, for eksempel arbejder de altid sammen, når der er gruppearbejde. Lærerne trækker ofte på GVU'ernes meget aktuelle erfaringer fra praksis. At de er flere i samme situation skaber et social sammenhold, som er væsentligt for Svetlanas lyst til at gennemføre uddannelsen.

Der er mange oplevelser i hverdagens pleje- og omsorg, som Svetlana ikke kender fra sit hjemland. I undervisningen og i gruppen kan Svetlana åbent spørge om mange af de ting, som hun undrer sig over.

Case 3: John, 45 år

Uddannelse: kok, fem hf-fag (dansk, engelsk, samfundsfag, psykologi, fysik/kemi)

Erhvervs erfaring: kok på blandt andet specialinstitutioner, gartner, trekvart års institutionsrengøring, halvandet år på specialinstitution for voksne handicappede på Færøerne og to gange fire ugers praktik i hjemmeplejen

Mål: kompetence som social- og sundhedshjælper og videre på -assistentuddannelse

Afklaringsmetode: interview, test og vurdering af praktikmål på skolen.

John, 45 år, er p.t. ledig, hjemvendt efter flere års ophold på Færøerne. På Færøerne har han i de seneste to år været ansat på en specialinstitution for voksne handicappede. Jobbet har omfattet pleje og omsorg, madlavning og aktivering. Da han vender tilbage til Danmark, ønsker han at fortsætte inden for denne sektor. Med jobcentret aftaler han derfor to gange fire ugers praktik på henholdsvis plejehjem og i hjemmeplejen.

John er oprindelig uddannet kok, men efter nogle år i restaurationsbranchen har han arbejdet i større institutionskøkkener og senere varetaget forskelligartede job uden direkte relevans for social- og sundhedshjælperuddannelsen.

Efter vejledning på jobcentret finder John selv værktøjet til realkompetencevurdering på Minkompetencemappe.dk og får herved kendskab til muligheden for en GUV til social- og sundhedsuddannelsen.

Johns mål er at tage en social- og sundhedsassistentuddannelse, men i første omgang skal det afklares, hvor meget han mangler for at have en hel social- og sundhedshjælperuddannelse og derved få adgang til den ordinære social- og sundhedsassistentuddannelse.

Kompetencevurdering

Da John kommer til samtale hos uddannelses- og erhvervsvejlederen på social- og sundhedsskolen, har han ved hjælp af "Min kompetencemappe" foretaget de første skridt til en realkompetencevurdering og medbringer dokumentation for tidligere uddannelse og erhvervs erfaring.

Første udfordring er at afdække, om John har relevant erhvervs erfaring svarende til praktikmålene for social- og

sundhedshjælperuddannelsen. John får vurderet sine kompetencer af en underviser med bred praksiserfaring.

Underviseren vurderer, at John har kompetencer svarende til praktikmålene og derfor er i målgruppen for GVU.

John får umiddelbart godskrevet grundfagene dansk og engelsk med sine dokumenterede uddannelser. Han har formelt, delvist bevis for naturfag via hf-fagene fysik og kemi. Biologiaspektet ved naturfag indgik delvist i hans kokkeuddannelse. Da det er et meget centralt fag, især for John, som vil være social- og sundhedsassistent, gennemgår han en test i naturfag. Den fører til, at han godskrives naturfag.

John kan fra sin kokkeuddannelse dokumentere kompetencer svarende til målene om ernæring og særlige behov, hygiejneaktivitet og personlig hjælp i aktivitets- og praktiske fag. Gennem interview med faglæreren dokumenterer han indsigt og viden – realkompetencer – svarende til de resterende mål. Gennem denne realkompetencevurdering får han derfor godskrevet faget.

Social- og samfundsfag godskrives med baggrund i samfundsfaget på hf.

I pædagogik med psykologi vurderer skolen, at John ud over psykologifaget på hf delvist har realkompetencer svarende til målene. Han mangler først og fremmest kendskab til de professionelle termer. Han selvstuderer lærebøgerne til faget, og gennem en efterfølgende samtale med en faglærer dokumenterer han kompetencer svarende til fagets mål.

Af social- og sundhedshjælperuddannelsens obligatoriske fagrække mangler John således alene sundhedsfag, valgfri specialefag og afsluttende prøve.

Johns uddannelsesplan

Johns uddannelsesplan består af følgende elementer:

- Sundhedsfag
- Valgfri specialefag
- En måneds praktisk-fagligt forløb på plejehjem
- Afsluttende prøve.

Fem ugers skoleuddannelse i alt foruden den afsluttende prøve og en måneds praktisk-fagligt forløb.

Tilrettelæggelse

Johns forløb bliver helt individuelt. Hans tilknyttes et hold, hvor han skiftevis deltager i undervisningen og selvstuderer blandt andet til sin afsluttende prøve.

John har ikke et ansættelsesforhold, så skolen tager kontakt til et plejehjem, hvor han kan få en måneds praktisk-fagligt forløb. Da han gennemfører GUV-planen som led i aktivering, er det ikke noget problem for ham, at han ikke kan modtage VEU-godtgørelse i denne måned.

Case 4: Birte, 55 år

Uddannelse: realeksamen, finansuddannelse, statsautoriseret ejendomsmægler

Erhvervs erfaring: mange år inden for sine uddannelsesområder, 10 års erfaring med frivilligt arbejde med psykisk syge voksne, et trekvart år som løs vikar på privat institution for fysisk og psykisk handicappede med gennemsnitligt 25 ugentlige arbejdstimer

Mål: kompetence som social- og sundhedshjælper

Afklaringsmetode: interview og praktisk afprøvning.

Birte har p.t. ikke et fast job, men er løs vikar i cirka 25 ugentlige timer på en privat institution for fysisk og psykisk handicappede voksne. Institutionen fastansætter kun faglært personale. Lederen har derfor opfordret Birte til at få kompetence som social- og sundhedshjælper. Birte opsøger social- og sundhedsskolen og kommer til samtale hos uddannelses- og erhvervsvejlederen.

Vejlederen vurderer, at Birtes lange erhvervs erfaring, herunder erfaring med frivilligt socialt arbejde, tilsammen udgør to års relevant erhvervs erfaring, og at Birte derfor har adgang til at blive kompetencevurderet til GVU.

Kompetencevurdering

Birte kommer til samtale med praktisk afprøvning på et praktiksted, som skolen benytter til kompetencevurdering. Her foretager den uddannelsesansvarlige gennem samtale og praktisk afprøvning en afdækning af Birtes realkompetencer i forhold til praktikmålene for social- og sundhedshjælperuddannelsen. Forløbet varer en dag.

Praktikstedet finder, at Birte har kompetencer svarende til næsten alle praktikmål i social- og sundhedshjælperuddannelsen. Dog er hendes erhvervs erfaring koncentreret om området fysisk og psykisk handicappede voksne, og derfor har hun brug for at få bredden i skoleforløbene. Hendes praktiske erfaring gør, at hun godskrives for aktivitets- og praktiske fag, og at hun kan nå målene i pædagogik og psykologi samt social- og samfundsfag på kortere tid.

På grundlag af Birtes samlede erhvervs erfaring, herunder også det frivillige sociale arbejde, vurderer skolen, at hun har kompetencer til at gennemføre et GVU-forløb.

På baggrund af sin uddannelsesdokumentation kan Birte få godskrevet grundfagene dansk og engelsk.

For at give Birtes praktiske erfaring en bredde svarende til målene for den ordinære social- og sundhedshjælperuddannelse aftales det, at hun skal i en måneds praktisk-fagligt forløb i hjemmeplejen.

Birtes uddannelsesplan

Birtes uddannelsesplan består af følgende elementer:

- Sundhedsfag 1
- Social- og samfundsfag 1
- Pædagogik med psykologi 1
- Naturfag F
- Valgfri specialefag
- En måneds praktisk-fagligt forløb i hjemmeplejen
- Afsluttende prøve.

10 ugers skoleuddannelse i alt foruden den afsluttende prøve og en måneds praktisk-fagligt forløb.

Tilrettelæggelse

Birte gennemfører sit GVU-forløb i et sammenhængende forløb. Hun gennemfører skoledelene på et hold kun for GVU-elever, da det sociale sammenhold er væsentlig for Birtes lyst til at uddanne sig. Hun ønsker ikke at sidde på hold med unge, som kunne være hendes børnebørn.

Skolen formidler en måneds praktisk-fagligt forløb i den kommunale hjemmepleje som aftalt i Birtes uddannelsesplan. Hun kan ikke modtage VEU-godtgørelse til denne aktivitet, men med udsigt til et fast job accepterer Birte dette vilkår.

Case 5: Anne, 27 år

Uddannelse: tre år af sygeplejerskeuddannelsen, herunder praktik (klinisk undervisning) i følgende områder:

Medicinsk og kirurgisk område – 11 uger

Psykiatrien – 9 uger

Primær og sekundær sundhedstjeneste – 5 måneder

Erhvervs erfaring: halvandet års rengøring, butiksarbejde, afløser på plejehjem svarende til et års arbejde

Mål : kompetence som social- og sundhedsassistent

Afklaringsmetode: samtale.

Anne har for et år siden måttet afbryde sin sygeplejerskeuddannelse på grund af sygdom. Under sygdomsperioden har hun besluttet sig for, at det er den direkte kontakt med og pleje af patienter, som interesserer hende. Hun ønsker derfor at blive

social- og sundhedsassistent frem for at færdiggøre sin sygeplejerskeuddannelse. Hun tager derfor kontakt til social- og sundhedsskolen for at høre, hvordan hun kan opnå uddannelsesbevis som social- og sundhedsassistent. Anne er p.t. ansat i hjemmeplejen, og lederen på stedet understøtter, at Anne skal være social- og sundhedsassistent.

Kompetencevurdering

Til samtalen med uddannelses- og erhvervsvejlederen medbringer Anne dokumentation for erhvervs erfaring og de gennemførte dele af sygeplejerskeuddannelsen.

Hendes erhvervs erfaring godkendes til at kunne opfylde adgangsreglerne til GVU.

Vejlederen vurderer på grundlag af dokumentationen, at Anne i sit uddannelsesforløb har opnået kompetencer svarende til næsten alle mål i social- og sundhedsassistentuddannelsens områdefag. Hun mangler dog kompetencer svarende til kultur- og aktivitetsfagene.

Anne får godskrevet alle grundfag på grund af sin tidligere uddannelse. Mulige valgfri specialefag vurderes alle at være dækket af hendes næsten gennemførte sygeplejerskeuddannelse.

For at være klar til den afsluttende prøve anbefaler vejlederen Anne at orientere sig i social- og sundhedsassistentuddannelsens pensum. Da Anne er læsevante, er det en enkel udfordring for hende.

Anne og vejlederen er enige om, at det vigtigste for Anne er gennem GVU-forløbet at blive fortrolig med de opgaver, der påhviler social- og sundhedsassistenten. Hun har i løbet af sin sygeplejerskeuddannelse haft klinisk undervisning også i psykiatri, men synes selv, at hun gerne vil have styrket sine praktiske kompetencer på dette område.

Vejlederen og Anne bliver derfor enige om at indlægge mest

mulig praktisk træning i forløbet. Anne skal derfor have en månedens praktisk-fagligt forløb i psykiatrien for at styrke sine kompetencer på dette felt. Herudover aftaler de med hendes leder i hjemmeplejen, at Anne skal have praktisk arbejde som social- og sundhedsassistent i en måned inden den afsluttende prøve, som GVU-reglerne giver mulighed for.

Annes uddannelsesplan

Annes uddannelsesplan består af følgende elementer:

- Kultur- og aktivitetsfag
- En månedens praktisk-fagligt forløb i psykiatrien
- En månedens praktisk arbejde som social- og sundhedsassistent i hjemmeplejen
- Afsluttende prøve.

Tre ugers skoleuddannelse i alt foruden den afsluttende prøve, en månedens praktisk-fagligt forløb samt en månedens praktisk arbejde.

Tilrettelæggelse

Annes uddannelse er helt individuel og foregår som deltidsundervisning. Hun tilknyttes et hold, hvor hun kan følge undervisningen i kultur- og aktivitetsfag, som gennemføres sammen med de i alt to måneders praktisk arbejde, som også er en del af hendes GVU-plan.

Anne kan ikke modtage VEU-godtgørelse hverken i den ene månedens praktisk-faglige forløb i psykiatrien eller i en månedens praktisk arbejde som social- og sundhedsassistent i hjemmeplejen, men hun modtager løn fra sin arbejdsgiver, da hun jo samtidig udfylder en arbejdsplads.

Erfaringer med SOSU-GVU-forløb og anbefalinger fra Danmarks Evalueringsinstitut

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) evaluerede i 2007 grunduddannelse for voksne (GVU) og dokumenterer i sin rapport en række stærke og svage sider ved GVU. Evalueringsgruppen giver uddannelsesinstitutionerne følgende anbefalinger til den fremtidige GVU-aktivitet:

Evalueringsgruppen anbefaler, at uddannelsesinstitutionerne:

- styrker det opsøgende arbejde for at udbrede kendskabet til og brugen af GVU. Dette må gøres med vægt på brug af personlige kontakter
- som hovedregel uanset branche anvender praktiske afklaringsforløb i forbindelse med realkompetencevurderingerne
- udarbejder uddannelsesplanerne med snævert udgangspunkt i den enkelte ansøgers realkompetencer. Dette udelukker ikke, at de forskellige forløb kan have forskellig form, herunder foregå på hold
- deltager i et samarbejde på tværs af institutionerne med henblik på at koordinere udbud og gennemførelse samt sikre tilstrækkeligt store hold. Desuden bør institutionerne i deres uddannelsesplaner indtænke andre institutioners udbud af uddannelser
- at de institutioner, der udbyder GVU, sammen med regionale og lokale beskæftigelsesråd tilskynder virksomhederne til i højere grad at bruge GVU som led i opkvalificering og omskoling
- sammen med jobcentrene tager initiativ til at fremme lediges anvendelse af GVU.

Udpluk af Danmarks Evalueringsinstituts rapport *Grunduddannelse for voksne*, 2007.

Erfaringer fra elever og SOSU-skoler, som har gennemført GVU

Fase 1: Information og rekruttering

GVU-elever rekrutteres ofte gennem deres arbejdsplads. Lederne og de uddannelsesansvarlige i hjemmeplejen og på plejehjem er derfor nøglepersoner for en informationsindsats. Det er

vigtigt at formidle, hvordan GVU adskiller sig fra den ordinære uddannelse. I informationsarbejdet skal det synliggøres for både den mulige kommende elev og arbejdsgiverne, hvordan GVU-uddannelsesmodeller kan udformes.

Allerede i rekrutteringsfasen er det vigtigt at støtte GVU-eleven i at få afklaret forsørgelsesgrundlaget under uddannelsen.

Fase 2: Realkompetencevurderingen

Det er skolerne, der har ansvaret for at vurdere elevernes realkompetencer til GVU, herunder også om eleverne har kompetencer svarende til praktikmålene. Nogle skoler har et tæt samarbejde med praktikvirksomheden også om vurdering af GVU-elevs praktiske kompetencer, fordi det skaber tillid til GVU-ordningen og de kompetencer, eleverne opnår gennem denne uddannelsesform.

På Undervisningsministeriets hjemmeside om GVU kan skolerne downloade en uddannelsesbog med tilhørende vejledning. Uddannelsesbogen rummer alle faser fra ansøgning til gennemførelse af GVU-forløbet.

Hjemmesiden www.minkompetencemappe.dk giver den enkelte elev redskaber til at afdække egne realkompetencer.

En række SOSU-skoler anvender egne udviklede redskaber, og der udvikles fortsat nye, i takt med at GVU-aktiviteten på SOSU vokser.

Fase 3: Uddannelsesplanen og tilrettelæggelse af forløb

GVU-forløbet kan tilrettelægges som et heltidsforløb i perioder eller samlet, eller det kan foregå som korte kurser eller deltidsundervisning. Skolens fleksibilitet kommer her på prøve, og der må udarbejdes et forløb, der i videst mulige omfang tager hensyn til elevens beskæftigelse og mulighed for at gennemføre forløbet i praksis.

Det er vigtigt, at eleven ved GVU-forløbets start kender sit

forsørgelsesgrundlag. GVU-eleverne kan have forskellige vilkår, som skolen ingen indflydelse har på, men alene kan støtte eleverne i at få afklaret.

GVU-elever vil ofte have meget individuelle forløb, og det kan være en idé at overveje, hvordan de får et læringsnetværk, selv om deres forløb ikke er standardiserede på hold med andre elever, som gennemfører tilsvarende forløb.

Vigtige referencer til GVU

1. Lov nr. 488 af 31. maj 2000 om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelses-systemet) for voksne <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=23437>
2. Bekendtgørelse om grunduddannelse for voksne, bekendtgørelse nr. 1405 af 22/12/2000 og Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om grunduddannelse for voksne (GVU) nr. 325 af 30/03/2007
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=23568>
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25301>
3. Undervisningsministeriets hjemmeside om grunduddannelse for voksne, hvor man blandt andet kan læse om regler, spørgsmål og svar samt eksempler på forløb, ligesom man kan finde en liste med skolernes kontaktpersoner for GVU:
<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Uddannelse%20og%20undervisning%20for%20voksne/Erhvervsrettet%20voksen-%20og%20efteruddannelse/Grundlaeggende%20voksenuddannelse.aspx>
4. Hjemmesiderne <http://www.ug.dk/realkompetence/forside.aspx> og <http://www.minkompetencemappe.dk/>
5. Til vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer:
<http://www.ciriusonline.dk/>

Undervisningsministeriets håndbogsserie

I denne serie udsender Undervisningsministeriet publikationer med baggrundsorientering om lovgivningen, uddannelser og enkelte fag samt vejledninger om god praksis mv. Håndbøgerne er rettet mod uddannelsernes drift.

2008:

- Nr. 1: Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU – vurdering og anerkendelse af realkompetencer inden for arbejdsmarkedsuddannelserne (ISBN 978-87-603-2675-2) (Arbejdsmarkedsuddannelser)
- Nr. 2: Erhvervsøkonomi i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 3: Realkompetencevurdering inden for voksen- og efteruddannelse – en håndbog (ISBN 978-87-603-2680-6) (Voksen- og efteruddannelser)
- Nr. 4: Tvistighedsnævnets årsberetning 2007 (ISBN 978-87-603-2706-3) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 5: Censor ved faglige prøver i erhvervsuddannelserne (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 6: Realkompetence – parat til GVU-start på SOSU (ISBN 978-87-603-2732-2) (Erhvervsfaglige uddannelser)

2007:

- Nr. 1: Sortbog om lov nr. 315 af 19. april 2006. Lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog (internetpublikation) (Videregående uddannelser)
- Nr. 2: Informationsteknologi i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 3: Organisering af folkeskolens undervisning af tosprogede elever – en vejledning (ISBN 978-87-603-2601-1) (Grundskolen)
- Nr. 4: Vi kan jo prøve. Evaluering i specialundervisningen – god praksis (ISBN 978-87-603-2637-0) (Grundskolen)
- Nr. 5: Vis, hvad du kan. Materiale til sprogscreening af tosprogede småbørn, skolestartere og skoleskiftere (internetpublikation) (Grundskolen)
- Nr. 6: Dansk tegnsprog i folkeskolen – god praksis for tilrettelæggelse og gennemførelse (internetpublikation) (Grundskolen)
- Nr. 7: Ny mesterlære – sådan gør man (ISBN 978-87-603-2669-1) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 8: Salg og service i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)

2006:

Nr. 1: Overgang til selveje. Håndbog til de midlertidige bestyrelser på gymnasier og hf-kurser (UVM 4-053)

Nr. 2: Overgang til selveje. Håndbog til de midlertidige bestyrelser på social- og sundhedsskoler (UVM 4-054)

Nr. 3: Overgang til selveje. Håndbog til de midlertidige bestyrelser på voksenuddannelsescentre (UVM 4-055)

Nr. 4: Overgang til selveje. Håndbog til de midlertidige bestyrelser på sygepleje- og radiografiskoler (UVM 4-056)

Nr. 5: Matematik i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 6: Vejledning til køb, leje og leasing af kopimaskiner og printere (UVM) (indkøb på institutioner)

Nr. 7: Realkompetencevurdering i EUD – praktiske muligheder (UVM 7-371) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 8: Samfundsfag i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 9: Naturfag, fysik og kemi i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 10: Fremmedsprog i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 11: Læring, kommunikation og samarbejde i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 12: Skolepraktik i erhvervsuddannelserne (UVM 7-372) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 13: Fælles Mål i skolens hverdag – hvordan? (internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 14: Sprogtest i AMU. Inspirationsmateriale til sprogtest af personer med dansk som andetsprog ved optagelse på arbejdsmarkedsuddannelse (internetpublikation) (Arbejdsmarkedsuddannelser)

Nr. 15: Sortbog om lov nr. 579 af 9. juni 2006. Lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen (internetpublikation) (Videregående uddannelser)

Nr. 16: Håndbog i AMUs tilbud til flygtninge og indvandrere (internetpublikation) (Arbejdsmarkedsuddannelser)

Nr. 17: Kvik-Guide til VisKvalitet.dk (UVM 13-005) (Arbejdsmarkedsuddannelser)

Visse af de trykte publikationer – som i oversigten er forsynet med et UVM-bestillingsnummer eller ISBN-nummer – kan mod betaling af et ekspeditionsgebyr rekvireres hos Nordisk Bog Center eller hos boghandlere. Andre publikationer kan købes samme steder. For priser se:

<http://www.uvm.dk/service/Publikationer.aspx>.

Internetpublikationer kan til eget brug frit downloades fra

<http://www.uvm.dk/service/Publikationer.aspx>.

Voksne over 25 med erhvervs erfaring kan gennemføre en erhvervsuddannelse, herunder en SOSU-uddannelse, som et forløb under Grundlæggende voksenuddannelse (GVU). GVU-forløb er målrettet voksne, som på grund af deres praktiserfaring kan godskrives for praktikdelen og dele af skoleundervisningen i erhvervsuddannelsen.

Et GVU-forløb indeholder de dele af skoleundervisningen, som ansøgeren mangler for at opnå uddannelsesbevis. Forløbet fastsættes ved en vurdering af ansøgerens kompetencer, inden uddannelsen begynder.

Publikationen indeholder fakta om GVU og beskriver forskelle mellem GVU og ordinære SOSU-uddannelsesforløb. I en række cases beskrives forskellige ansøgers kompetencevurdering og efterfølgende GVU-forløb. Erfaringer fra elever og skoler og anbefalinger fra Danmarks Evalueringsinstitut præsenteres kort.

I publikationen er der henvisninger til regler, litteratur og hjemmesider om emnet.